

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بهناوی خوی بهخشندهی میهره بان

حم (1)

پیشتر لی دواوین.

تَنْزِیْلُ الْکِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِیْزِ الْحَکِیْمِ (2)

هاتنه خوار هوی قورئان له لایهن خوی بالادهست و داناو هیه.

اِنَّ فِی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لٰآیٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ (3)

بهراستی لهئاسمانه کان و زهویدا بهلگهو نیشانهی زور همن (دهر بارهی گهوره ی و دهسه لاتی پهروه دگار) بو ئیمانداران.

وَفِی خَلْقِكُمْ وَمَا یَبْتُ مِنْ دَابَّةٍ اٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یُّوقِنُوْنَ (4)

ههروه ها له دروست کردنی ئیوه شدا (له شیوازو نئندامه کانی له شتاند، له قوناغه کانی گهوره بوونتاند، له جیاوازی نیرو میتاندا.. هتد) ههروه ها لهو هه موو زینده و هره (جور او جورانهی که له سهر زهوی و ژیر زهوی و ناو ئاوو سهر ئاودا) همن و بلاوی کردوته وه، (له چوارپی و بالنده کان، له خشوک و شمش پیکان، له گیاندارانی هه مه جور له قه باره و پرهنگ و شیوازدا، له دهوریان له خزمهت کردنی ئاده میزادا، هه موو ئهوانه) بهلگهو نیشانهی هه مه جورن بو کهسانی دلنیاو پروادار.

وَ اِخْتِلَافِ اللَّیْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِّزْقٍ فَاَحْیَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِیْفِ الرِّیَّاحِ اٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَعْقِلُوْنَ (5)

ههروه ها له جیاوازی شهوو پروژدا، لهو رزق و پروزییهی که لهئاسمانه وه دیبارینیت (وهك باران و تیشکی خورو گازه کان و... هتد که سهر چاوهی گشه کردن و پیگهیشتنی جیهانی پروهك و هه موو

مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (10)

(لهقیامهتیش دا) دۆزه خ بهدوایانهوهیهو لئی قوتار نابین، ههرچییهکیشیان
ههیه(لهمال و منال و هیزو دهسهلات) فریایان ناکهویت، ههروهها
ههموو نهو کهمس و شتانهی لهجیاتی خوا کردبویانن بهپالپشتی خوین،
(بهلکو) سزایهکی زور گهوره و سامناک و بهئازار بوین نامادهیه.

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٍ (11)

ئهم ئایهتانهی لهم سورهتهدا باس کراوه، (ههروهها ئایهتهکانی قورئان
بهگشتی) رینموونی بهخشه، بهرچاو پرووناک کهرهوهیه، رینیشاندهره،
جا نهوانهی کهباوهریان نیهبه ئایهتهکانی پهروهردگاریان سزای زور
سهخت و بهئیش چاوهرئیانه.

اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (12)

خوا نهو زاتهیهکهدهریای بو پرامکردوون تا کهشتی بهفهرمانی نهو هات
و چۆی پیادا بکات، تا بچن بهدم بهخشش و بههرهکانیهوهو سوودیان
لیوهرگرن (لهبازرگانی و راهماسی و دهرهینانی گهوهرو مرواری
لهبنی دهریاکاندا).

وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (13)

ههرچی لهئاسمانهکان و زهویدا ههیهبو ئیوهی رامهیناوه، بو خزمهت
گوزاری ئیوهفهرههمی هیناوه، ههمویشی تیکرا بهخشش لهلایهن نهو
زاتهوه، بهراستی ئالهو بهخشش و دیاردانهدا بهلگهو نیشانهی زور ههن
بو کهسانیک کهبیربکهنهوهو تیفکرن.

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ (14)

(ئەي پېغەمبەر صلى الله عليه وسلم بەئيمانداران بلى): چاوپۆشى بىكەن لەوانەي بەتەمانىن و حەز ناكەن لەرۆژىك كەتايبەتى خوايه(بۆ لىپرسىنەوه)، تا پاداشتى قەومى (نالەبار) بداتەوه بەگویرهى ئەو كارو كردهوانەي كەئەنجاميان داوه...

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ (15)

ئەو هەش كەكارو كردهوهي چاكەئەنجام بدات ئەو هسوودو قازانجەكەي بۆ خۆيەتى، هەر وهە ئەو هەش كەكارو كردهوهي خراب بىكات لەسەرى دەكەوئەت، لەو هەدواش بۆ لای پەروەردگارتان دىنەوه.

وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ (16)

بىگومان ئىمەتەور اتمان بەخشى بەنەوهي ئىسرائىل هاوړى لەگەل دەسەلاتدارى بۆ چارەسەر كردنى كيشەي خەلكى، لەگەل پېغەمبەر ايه تيشدا، لەرزق و رۆزى چاك و پاكيش بەهەر وهەرمان كردهون وەر يزشمان داون بەسەر هەموو خەلكى (سەردهمى خوياندا).

وَأَنبَيَانَهُمْ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (17)

هەر وهە ئىمە چارەسەرى هەموو كاريكى گرنگمان بۆ پروونكر دىنەوهو پيمان بەخشين (دەربارەي عەقيدەو شەرىعەت و حەلال و حەرام)، جا ناكۆكى و دووبەرەكيان لەنيواندا بەرپا نەبوو مەگەر دواي ئەوهي كە هەموو شت پروون بۆوهو زانستىيان دەربارەي زانى، ئەو هەش بەهوى ستم و ناكۆكى نيوان خويانەوه، بەراستى پەروەردگارى تۆ (ئەي محمد صلى الله عليه وسلم) لەرۆژى قىامەتدا دادوهرى دەكات لەنيوانياندا دەربارەي ئەو شتانەي كە ناكۆكيان هەيە لەسەرى و راي جياجىيان هەيە دەربارەي.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (18)

لهو هودوا نيمه تۆمان (ئەي محمد صلى الله عليه وسلم) خستۆ تهسەر
بەر نامە يەکی راست و رهوان (که بهر نامە ي ههموو پينغه مبهرا نه) شويني
بکهوهو لي لامهده، نه کههيت شويني ههواو ئاره زووي نهفامان و نازانان
بکهويت.

إِنَّهُمْ لَنْ يُعْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ
وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ (19)

ئەوانه هيج کات فریات ناکهون و لهدهستی خوا رزگارت ناکهن (ئەگەر
خوا لهخۆت برهنجینی و نافهرمانی بکهیت)، بهراستی ستهمکاران پشتی
یهك دهگرن، خوايش پشت و پهناي دیندارو پارێزکارانه.

هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ (20)

(بهراستی ئەم قورئان و بهرنامە يه) چاو روئشنی و هیدایهت و
رینموونی و رحمه تهبو قهوم و کهسانیک که باوهر بهینن پی دنیاو
دلئارام بن.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (21)

ئایا ئەوانه ی که گونا هو تاوانیان ئەنجامداوه، وا دهزانن ههروهك
ئەوانه حسابیان بو دهکەین که ئیمانیان هیناوهو کارو کردهوه ی چاکیان
ئەنجام داوه؟! وهژیان دنیاو مردن و (دوای مردن) وهك یهك دهبیئت؟!
(ئەگەر ئاوا بیر بکه نهوه) دیاره داوه ریهکی زور خراپ و بیجی
ئەنجامدههن.

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِيُجْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ (22)

بیگومان خوا ئاسمانهکان و زهوی لهسەر بنهمای حهق و راستی داناوه،
بو ئەوه ی سهر ئەنجام پاداشتی ههموو کهسێک بهگویره ی
کارو کردهوهکانی بداتهوه هه ههچ جوهره ستهمیکیشیان لینه کریت.

(ئەي پېغەمبەر صلى الله عليه وسلم) پېيان بلى: ئەو خويى كەلەدوای مردن زىندووی كردونەتەو، پاشان دەتان مرینى و، دوای لەرۆژی رەستاخیزدا كۆتان دەكاتەو كەهیچ گومانى تیا نیه، بەلام زۆر بەی خەلكى نەزان و نەفامن و (لەسنورى تەسكدا بىر دەكەنەو و هەست بەدەسەلاتى بى سنورى پەروەردگارى مەزن ناكەن).

وَاللّٰهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِئِذٍ يَخْسِرُ الْمُبْطِلُونَ
(27)

هەرخوا خاوەنى ئاسمانەكان و زەویە، ئەو رۆژەى كە قیامەت پېش دىت، هەر ئەو رۆژە هەرچى بەتال پەرسى و ناحەق پەرسى تانە لەزەر مەندىەكى زۆر گەورەدا دەبن.

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
(28)

ئەو رۆژ دەبینى هەموو خلكى بەچۆكدا هاتوون و لەسەر ئەژنو و پەنجەكانیان نامادەن (هەر كەس چاوەرپى بانگ كردنەبو لپىرسىنەو، و نامادەى دەستبەجى راپەرى بۆ بەردەم دادگایى پر لەدادوهرى (پەروەردگار) هەر قەوم و هۆزىك بانگ دەكرىن بۆ لای ئەو كتیبەى كەبۆیان رەوانەكراو، یاخود بانگ دەكرىن بۆ لای نامەى كردهو و پەروەندەكانیان كەسەفتەكراون و هەلگىراون بۆیا، ئەوسا پېيان دەوترىت: ئەمرو نىتر پاداشتى كارو كردهو كانتان وەردەگرن.

هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (29)

ئەمە نىتر نامەى كردهو كانتانە كە تۆمار مان كردو و لەسەر تان، خوى گویایەو قسە دەكاو حەق بىژە (دوور نیه خوی گەورە كردهو كە نامانى تۆمار نەكرد بىت لەسەر دەزگای زۆر پېشەرەفتەتر لە فیدىو و دىسكى كامپيوتر) چونكە ئىمە كاتى خوى كردهو كانى ئىمەوان تۆمار دەكردو لەبەر مان دەگرتنەو.

پېيان دهوتریت: له مړو به دواو هئیتیر ئیوه فەر اموش دهکین و له بیرتان دهکین، هر وهکو چوون ئیوه بهر هنگار بوونه وهی ئهم روژ هتان فەر اموش کرد، شوینی نیشته جی و حهوانه وهشتان ناو ئاگری دوزه خه، که سیشتان دهست ناکه ویت پشتیوانی و پشتگیریتان لیبکات.

ذَلِكُمْ بِأَنكُمْ آتَيْتُمُ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوعًا وَغَرَّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ (35)

ئهم سهر ئه نجامهش بو یه یه خه ی پیگرتن چونکه کاتی خوی گالته تان به نایته کانی خوا ده هات، ژیانی دنیا غهراو گومرای کرد بوون، ئهمری ئیتیر رزگار بوونیان ئهسته مهو پارانه هو پاکنه شیان لیوه ر ناگیریت.

قُلِّلِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (36)

سوپاس و ستایش هر بو خوایه، که پهروه ردگاری ئاسمانه کانه، پهروه ردگاری زه ویشه، پهروه ردگاری هه موو جیهانه کان و بوونه وه ره.

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (37)

هرچی گهوره ی و مهزنی و شکومهندی هه یه له ئاسمانه کان و زه ویدا هر شایسته ی ئه وه، بهراستی ئه و زاته بالادهست و دانایه.